

משרד המשפטים
הסניגוריה הציבורית הארצית
לשכת הסניגוריה הציבורית הארצית

הסניגוריה הציבורית

דו"ח שנתי

לשנת 2005

מוגש לשר המשפטים
בהתאם לסעיף 8 לחוק הסניגוריה הציבורית, תשנ"ו-1995

אוגוסט 2006

תוכן עניינים

6.....	מבוא.....
7.....	1 פעילות הסניגוריה הציבורית בייצוג לקוחותיה
7.....	1.1 בעיית העדר הייצוג בבתי-משפט השלום
7.....	1.2 ייצוג מחוסרי אמצעים
8.....	1.3 ייצוג נאשמים שהתביעה מבקשת לגזור עליהם מאסר בפועל
9.....	1.4 ייצוג נאשמים בשלב ההוכחות
9.....	1.5 ייצוג נאשמים בימי הקראות
11.....	1.6 ייצוג חשודים ועצורים במהלך חקירתם במשטרה
13.....	1.7 ייצוג בהליכי שימוע
14.....	1.8 ייצוג קטינים בבית משפט לנוער
16.....	1.9 ייצוג מאושפזים בכפייה בצו בית משפט בפני ועדות פסיכיאטריות מחוזיות
18.....	1.10 ייצוג אסירים בפני ועדות שחרורים
20.....	1.11 ייצוג בבית-המשפט העליון
22.....	1.12 ייצוג במשפטים חוזרים
24.....	2 פעילות הסניגוריה לשמירה על רמת הייצוג ולשיפור איכותו
24.....	2.1 שכלול מערך הפיקוח המקצועי
25.....	2.2 יצירת תרבות של ייצוג מוכוון לקוח
25.....	2.3 הוצאת ערכות ייצוג
26.....	2.4 העברת מידע מקצועי שוטף באמצעות הדואר האלקטרוני
26.....	2.5 השתלמויות לצוות הסניגורים החיצוניים
27.....	2.6 השתלמויות לצוות הסניגורים הפנימיים
27.....	2.7 הגדלת מאגר המומחים ומחשובו
29.....	3 פעילות הסניגוריה הציבורית בתקופת ההתנתקות
31.....	4 פיתוח שרותים סוציאליים ואלטרנטיבות להליך הפלילי
31.....	4.1 שילוב עובדים סוציאליים בסניגוריה הציבורית
31.....	4.2 פיתוח הקשר עם המחלקה לגישור וליישוב סכסוכים במשרד המשפטים
32.....	4.3 אלטרנטיבות להליך הפלילי

33	השתתפות מקבלי השירות בעלותו	5
33	המצב הקיים - התניית הייצוג בחובת תשלום אגרה	5.1
33	הגדרת החייבים בתשלום	5.1.1
33	עקרון התשלום המדורג	5.1.2
34	תיקון בחוק ההסדרים	5.1.3
34	מהות השינוי	5.1.4
34	תוצאות השינוי	5.1.5
35	דו"ח הועדה לבדיקת האפשרות להשתתפות מקבלי השרות בעלותו	5.2
37	פעילותה המוסדית של הסניגוריה הציבורית	6
37	מעורבות פעילה בשינויי חקיקה	6.1
	חוק הליכי חקירה והעדה (התאמה לאנשים עם מוגבלות שכלית או נפשית), התשס"ו-	6.1.1
37	2005	
38	חוק הגנה על הציבור מפני עברייני מין, התשס"ו-2006	6.1.2
	הצעת חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים)(עצור שאינו תושב, החשוד	6.1.3
38	בעבירת ביטחון - הוראת שעה), התשס"ה – 2005	
39	חוקה בהסכמה רחבה - חוק יסוד זכויות במשפט	6.1.4
	תזכיר חוק העונשין (תיקון – הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה), התשס"ה –	6.1.5
39	2005	
40	תזכיר חוק לתיקון פקודת הראיות (הודיית נאשם), התשס"ה-2005	6.1.6
41	הצעת חוק בעניין איסור פרסום פרטי חשודים	6.1.7
41	תיקונים בחוק שחרור על תנאי ממאסר ותקנות סדרי דין בוועדת השחרורים	6.1.8
42	תיקון פקודת בתי הסוהר לעניין פגישת אסיר עם עורך דין	6.1.9
42	תזכיר חוק שעניינו תעסוקת אסירים	6.1.10
42	עיגון חקיקתי ל"הגנה מן הצדק"	6.1.11
42	ידיד בית המשפט	6.2
44	פעולות הסניגוריה הציבורית לשיפור תנאי כליאה	6.3
45	מעורבות הסניגוריה הציבורית בפיקוח על הקמת בית סוהר בניהול פרטי	6.4
45	שיתוף פעולה בפילוט שעניינו פיקוח אלקטרוני על עצורים ואסירים	6.5
45	שיתוף סטודנטים למשפטים בעבודת הסניגוריה הציבורית	6.6
47	חיזוק הצוות הפנימי והרחבתו	7
47	מעמד הסניגוריה הציבורית בהשוואה למעמד הפרקליטות	7.1
47	מעבר עורכי-דין המועסקים כריטיינרים פנימיים לעובדים בתקן	7.2
48	תנאי העסקה	7.3
48	צוות מנהלי	7.4

49	מינוי איש ניהול בכיר בסניגוריה הארצית	7.5
49	תנאי דיור	7.6
49	בעיות חמורות בדיור בירושלים	7.6.1
49	מצוקת מקום במחוז דרום	7.6.2
50	היבטים ניהוליים	8
50	ייעוץ אסטרטגי ופרוייקט איכות השרות	8.1
50	רענון הנחיות הסניגור הארצי	8.2
50	העמקת העבודה באמצעות פורומים רוחביים פנימיים	8.3
51	דוברות ותקשורת	8.4
51	קשרים עם גורמים בחו"ל	8.5
53	פיתוח כלים טכנולוגיים	8.6
53	דרישות מחשוב למערכת עתידית והתאמה לתנופי"ה	8.6.1
54	פרוייקט BI	8.6.2
54	שיפורים טכנולוגיים	8.6.3
55	פיתוח במערכת הסניגוריה הציבורית	8.6.4
55	טיוב נתונים	8.6.5
56	פעילות הסניגוריה הציבורית באמצעות עורכי דין חיצוניים	9
56	דרכי העסקה ותשלום	9.1
57	העסקה במסגרת הסכם מיוחד - "ריטיינרים חיצוניים"	9.2
58	הרכבת רשימת הסניגורים הציבוריים ומינוי סניגור לתיק	9.3
58	תשלומי שכר טרחה	9.4
59	חלוקת העבודה בין הסניגורים החיצוניים	9.5
62	התחלופה ברשימת הסניגורים הציבוריים	9.6
64	היקף הפעילות	10
64	שיעור הפעילות היחסית	10.1
64	נתונים על-פי הליכים	10.2
68	נתונים על-פי פניות	10.3
71	עלות הפעילות	11
71	שכר-טרחה והוצאות בשנת 2005	11.1

71	שכר-טרחה והוצאות, במבט רב שנתי	11.2
72	עלות להליך, במבט רב שנתי	11.3
73	שכר-טרחה והוצאות מול אמדן התחייבויות ומול תכנית העבודה השנתית	11.4
73	פערים בין הוצאות הסניגוריה הציבורית עפ"י חוק לבין תקצובה בספר התקציב	11.5
74	שמירה על מסגרת תקציבית המתאימה להיקף הפעילות	11.6
75	סיכום	

סבירות" התנהגותה של המתלוננת היא שעומדת לנגד עיני בית המשפט אלא השאלה האם ניתן לקבוע שאשמתו של המערער בעבירות שביצוען יוחס לו הוכחה מעבר לכל ספק סביר. בית המשפט משיב בשלילה לשאלה זו ומחליט לזכות את המערער מחמת הספק.

רע"פ 7383/05 נאור נ' מדינת ישראל: המבקש הואשם בבית-משפט השלום בכפר-סבא בעבירה של צעדי פזיזות ורשלנות – אי נקיטת צעדי זהירות בחיה, עבירה לפי סעיף 388(6) לחוק העונשין, תשל"ז-1977. המבקש כפר בעובדותיו של כתב-האישום, ופנה לבית-המשפט בבקשה למנות לו סגור ציבורי לצורך ניהול משפטו. בקשתו נדחתה מבלי שנערך בה דיון. בסופו של ההליך הורשע המבקש והתביעה עתרה להשית עליו עונש מאסר בפועל. רק בשלב זה מונה לו סניגור ציבורי. בית-משפט השלום גזר למבקש 8 חודשי מאסר (כולל הפעלת מאסר על-תנאי בן 6 חודשים, בחופף), פיצוי למתלונן בסך 10,000 ש"ח ומאסר על-תנאי למשך עשרה חודשים. ערעור שהגיש המבקש לבית-המשפט המחוזי, נדחה. לטענת המבקש, דחייתה בלא-דיון של בקשתו למנות לו סגור, אינה עולה בקנה אחד עם החובה לקיים דיון בבקשה כאמור בטרם החלטה בה. בנוסף מלין המבקש כנגד עתירת המדינה בערכאה הדיונית להשתתף מאסר בפועל בלי שהודיעה על כך לבית-המשפט מראש כדי שיוכל לבחון אם יש מקום להורות על מינוי סגור, כהוראתה של תקנה 4 לתקנות הסניגוריה הציבורית, תשנ"ו-1996. בתשובה לבקשה הודיעה המדינה, כי אף שלעמדתה לא כל מקרה בו נאשם אינו מיוצג ונגזר לו מאסר הוא מצב המצדיק ביטול משפטו, הרי שבנסיבות מקרה זה מסכימה היא למתן רשות לערער וכן לקבלת הערעור, במובן זה שעניינו של המבקש יובא בשנית בפני בית-משפט השלום. בית המשפט העליון מקבל את הבקשה ועמה את הערעור גופו, וקובע כי פסקי-הדין של הערכאות דלמטה יבוטלו, ועניינו של המבקש יוחזר לשמיעה בפני בית-משפט השלום.

דנ"פ 1187/03 מדינת ישראל נ' פרץ ואח': השאלה שהוצבה בדיון הנוסף הייתה: באיזו מידה קשורה התביעה להסדר טיעון שעשתה עם נאשם בערכאה הדיונית כאשר היא ניצבת בפני ערכאת הערעור. דעת הרוב קבעה כי על התביעה להסביר לנאשם מראש כי במקרה שידחה הסדר הטיעון, ויוגש ערעור מטעמו, אין התביעה מתחייבת להגן על ההסדר בפני ערכאת הערעור. על-פי פסק הדין, ככלל, על התביעה להגן על עמדתה כפי שנקבעה בהסדר הטיעון וכי טווח שיקול דעתה שלא להגן על הסדר הטיעון בערכאת הערעור הוא מצומצם. על התביעה לאזן את ביקורתו של ביהמ"ש אשר דחה את הסדר הטיעון ואת אינטרס הציבור בכיבוד גזר הדין שהושת, למול הנסיבות הקונקרטיות הכרוכות בהסדר, מידת התמורה שנתן הנאשם בויתורו על ניהול המשפט, צפיית הנאשם שההסדר יכובד וכן האינטרס הכללי בעידוד הסדרי טיעון. דעת המיעוט סברה, כי במקרים הנדירים בהם אין התביעה תומכת בפני ערכאת הערעור בהסדר הטיעון, יש לתת לנאשם את האפשרות לחזור בו מהודאתו. בנסיבות המקרה, בית המשפט קבע כי נסיגת התביעה מהעמדה שהציגה במסגרת הסדר הטיעון אינה מוצדקת ועל כן החליט להותיר את העונשים בהתאם למוסכם בהסדרי הטיעון.

1.12 ייצוג במשפטים חוזרים

בשנת 2005 קיבל בית המשפט העליון שתי בקשות למשפט חוזר שהגישה הסניגוריה הציבורית במהלך שנת 2004. בקשה אחת למשפט חוזר התקבלה על בסיס בדיקות DNA חדשות שנערכו בתיק. הבקשה השנייה למשפט חוזר התקבלה על בסיס חוות דעת פתולוגיות חדשות שנערכו בתיק. בשני התיקים מצויות ראיות מדעיות בלב הבקשות למשפט חוזר:

מ"ח 9974/04 אדריאן שוורץ נ' מדינת ישראל: המבקש הורשע באונס של קטינה בשנת 1991. מאז הרשעתו ניסה המבקש להביא לעריכת משפט חוזר. במסגרת הניסיון לאתר ראיות חדשות, הגיש המבקש, באמצעות הסניגוריה הציבורית, לבית המשפט העליון בקשה לעריכת בדיקות DNA במוצגים שנשתמרו מזירת העבירה. לפי החלטת בית המשפט העליון, ערכה מומחית מהמכון לרפואה משפטית אנאליזות DNA במוצגים. לפי חוות דעת שהגישה לבית המשפט העליון, המבקש לא יכול להיות המקור לזרע ולדם שנמצאו במוצגים. על בסיס חוות דעת זו הגיש המבקש בקשה למשפט חוזר. לאחר הגשת הבקשה, חזרה בה המומחית מהמכון

לרפואה משפטית מחלק ממסקנותיה. בעקבות זאת, הגיש המבקש חוות דעת שנערכה על ידי מומחים מטעמו, שלפיה גבר אחר ולא המבקש הוא המקור לזרע ולדם שנמצאו במוצגים. השי' לוי בהחלטתו דן בעילות לקיומו של משפט חוזר, וקובע כי קיומו של משפט חוזר מתחייב נוכח ראיות ה-DNA שהוגשו. עם זאת דוחה לוי את הבקשה לשחררו בערובה.

מ"ח 5048/04 דניס אייזן נ' מדינת ישראל: המבקש הורשע בהריגת בנו התינוק ונדון לארבע עשרה שנות מאסר. ההרשעה התבססה, רובה ככולה, על חוות דעת של פרופ' היס מהמכון לרפואה משפטית לפיה התינוק נפטר כתוצאה מחבלה מכוונת בגולגולתו שאירעה 4-6 שעות לפני מותו. מכיוון שהאב הוא היחיד שהיה עם בנו באותו הזמן, החליט בית המשפט להרשיעו בהריגת בנו. הבקשה למשפט חוזר הוגשה לאחר עבודה מאומצת של הסניגוריה הציבורית לאיתור מומחים, אשר מצאו עובדות וראיות חדשות המצביעות על כך שהתינוק מת כתוצאה ממחלת לב וכי החבלה הקיימת בראשו אירעה מספר ימים לפני המוות ולא היא שהביאה למותו. הנשיא ברק דן בהחלטתו בעילות לקיומו של משפט חוזר וקבע כי בחלק מן התשתית העובדתית הקיימת בתיק ישנם סימני שאלה ותהיות המחייבים בירור מחודש. לכך מתלווים ממצאים חדשים המעוררים את האפשרות כי התינוק סבל ממחלת לב, ממצאים שלא זכו להתייחסות כלשהי בחוות דעת המכון הלאומי לרפואה משפטית ולא עמדו כלל בפני בית המשפט המחוזי. המבקש משוחרר בערובה.

ההצלחה בשתי בקשות למשפט חוזר שהוגשו על ידי הסניגוריה הציבורית הינה הישג נדיר ומשמעותי ביותר. המשפטים החוזרים עצמם מתנהלים כעת בבית המשפט המחוזי בתל-אביב ובבית המשפט המחוזי בבאר-שבע, והייצוג בהם נעשה גם הוא על ידי הממונה על משפטים חוזרים בסניגוריה הארצית, יחד עם סניגורים פנימיים נוספים.

במהלך שנת 2005 הגישה הסניגוריה הציבורית בקשה נוספת למשפט חוזר לבית המשפט העליון שהסתמכה על ראיות חדשות שהיה בהן, לדעת הסניגוריה, כדי לפגום במהימנות העדות המרכזית בפרשה, ועל טענה של חשש לעיוות דין בשל התנהגות שופטי ההרכב. לאחרונה, דחה בית המשפט העליון את הבקשה, למרות שסבר שהאופן בה נהגו השופטים היה בלתי תקין.

במהלך שנת 2005 הגיעו לסניגוריה הארצית 23 פניות לייצוג בבקשה למשפט חוזר, 6 פניות יותר משנת 2004. גידול זה נובע, בין היתר, מן הפרסום שניתן להצלחה בשתי הבקשות למשפט חוזר שהתקבלו. הצפי הוא לגידול נוסף בפניות במהלך שנת 2006.

בשנת 2005 נסגרו כ-11 פניות, אשר חלקן התקבלו בשנים קודמות והצטברו בהמתנה לטיפול. נכון לסוף שנת 2005 המתנינו לטיפול 47 פניות לקבלת ייצוג בבקשה למשפט חוזר. במהלך שנת 2005 הועמקה בדיקת הפניות, לרבות באמצעות העברת תיקים מורכבים לטיפול של סניגורים פנימיים, שימוש במומחים ועריכת בדיקות מדעיות וביצוע חקירות פרטיות. כמו כן, הורחב השימוש בבדיקות פוליגרף, כאינדיקציה נוספת לבחינת השאלה אם יש מקום להשקעת משאבים כה רבה, הנדרשת לצורך קבלת ההחלטה.